

Datum:
Ons kenmerk:

Betreft: wijziging van ontheffing met uw kenmerk 2021-091695

Geachte Gedeputeerde Staten van Groningen,

Op 21 oktober 2021 heeft u ons een ontheffing verleend op basis van artikel 3.3, lid 1 en 4 van de Wet Natuurbescherming voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 van de Wet natuurbescherming (Wnb) als het gaat om het wegnemen van nesten van de roek (*Corvus frugilegus*). Ze geldt voor de periode vanaf 21 oktober 2021 tot en met 31 december 2026. Wij willen bij deze verzoeken (1) deze ontheffing te wijzigen, omdat het roekenbeheer door de voorschriften geen effect sorteert, en (2) na wijziging te verlengen.

Voor ons was en is de overlast van het geluid van en de vervuiling door de kolonies, zoals die door bewoners beleefd wordt, het belangrijkste motief om nestelende roeken te beheren. Bewoners worden door het harde geluid heel vroeg in de ochtend in ernstige mate in de slaap verstoord. De vervuiling door de mest kan leiden tot onhygiënische situaties: mest die bijvoorbeeld een schoolplein ernstig vervuult, kan tot besmetting met een zoönose leiden. Het doel van het beheer van roeken is daarbij de nestelende roeken op afstand van de bewoning te krijgen en de instandhouding van de roekenpopulatie te waarborgen.

Roekenbeheer in Stadskanaal is in 2012 begonnen. Het beheer bestaat voornamelijk uit (1) het met rust laten van roeken op voor bewoners acceptabele locaties, (2) bij overlastlocaties verwijderen van nesten in de winter en (3) bij overlastlocaties verwijderen van nestbeginsels met een hoogwerker gedurende de periode dat nesten gebouwd worden, dat wil zeggen vanaf medio februari tot medio april. Een nest met een ei erin wordt daarbij met rust gelaten. Juist punt (3) is cruciaal om roeken te motiveren naar een acceptabele locatie te gaan.

Het verwijderen van nestbeginsels tijdens het seizoen waarin nesten gebouwd worden, week af van voorwaarde 7 van de eerste ontheffing die het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie op 9 december 2011 aan de gemeente Stadskanaal verleende. Die voorwaarde bleek al snel effectief beheer onmogelijk te maken. Er is toen in afspraak met het ministerie een aanpassing geweest, waarna het beheer zoals in de paragraaf hierboven beschreven werd uitgevoerd.

Het roekenbeheer is vervolgens tot en met 2020 succesvol verlopen: de overlast was sterk verminderd, terwijl de roekenpopulatie flink toenam. Het aantal nesten in de gemeente was namelijk van 359 toegenomen naar 526 in 2020. Het sportpark van Stadskanaal bleek voor roeken aantrekkelijk. Geconcentreerd binnen het sportpark bestaat geen overlast voor bewoners, omdat roeken dan op voldoende afstand tot woonhuizen nestelen. Hier groeide de kolonie zodanig, dat vanaf 2017 tot en met 2020 vrijwel alle roeken van de gemeente hier nestelden: 97% van de 526 in 2020 (zie figuur in de bijlage). Over die jaren waren er via ons centrale registratiesysteem jaarlijks gemiddeld 5 meldingen van overlast.

Groei van de kolonie was op zich al tekenend voor het goede beheer, want veelal splitst een kolonie zich op als er sprake is van verstoring. Maar vanaf 2021 kon de kwaliteit van het beheer niet gehandhaafd worden: de concentratie roeken in het sportpark nam sterk af. Bovendien nam het aantal nestelende roeken niet langer toe (zie de figuur in de bijlage). De overlast nam ook sterk toe: jaarlijks telde het centrale registratiesysteem gemiddeld 18 klachten over overlast.

De ontheffingsvoorwaarden die de provincie in de huidige ontheffing, dus sinds 2021 stelt, is daarbij de voornaamste reden voor het onvermogen om de roeken goed te beheren. Ze stelt namelijk in voorschrift 12, bulletpoint 7: "het weren van roeken dient volledig gestaakt te worden en de roeken dienen daarna verder met rust gelaten te worden, zodra er sprake is van een nest met eieren of een afgebouwd nest met een broedende roek..... Dit zal beperkt moeten worden tot het met rust laten van de complete boom waarin de broedende roek op het nest op eieren zit.

De bescherming van een nest met een ei is terecht, maar er bestond en bestaat in onze ogen in de Natuurbeschermingswet en de Omgevingswet geen grond voor het staken van beheer in de gehele gemeente, zodra er een nest met een ei is. De achtergrond is vooral dat niet alle roeken tegelijkertijd broeden. Normaliter en op locaties waar geen beheer uitgevoerd wordt, broeden de ervaren dieren als eerste. Zij nemen al in februari bezit van een oud nest, dat intact de winter is doorgekomen. De eerste eieren worden dan al in de eerste week van maart gelegd. Dat is dus ruim voordat de grootste groep roeken aan broeden toekomt, want minder ervaren dieren moeten eerst een nest van begin af aan bouwen. En als de twijgen van het nestbegin dan door koloniegenoten gestolen worden, moeten zij weer van voor af aan beginnen. Ze leren daardoor heel snel een nest te bouwen. Vanaf medio maart is er een piek in het aantal dieren dat een nest bouwt. Ook bij de overlastlocaties. Een nest kan daar, ondanks het beheer, in eerste instantie niet opgemerkt worden (bijvoorbeeld bij snelle bouw in het weekend), waarna er toch een ei kan zijn gelegd. Op grond van de neiging van roeken zo vroeg als mogelijk in maart een ei te leggen, dwingt voorschrift 12 van de ontheffing dat het beheer al vroeg in maart gestaakt moet worden. In 2025 was dat vanaf 11 maart al; in voorgaande jaren ook vroeg in maart. Het resultaat is dat de roeken vrij kunnen kiezen waar ze nestelen en dat vervolgens de gemeente onnodig met veel overlastlocaties te kampen heeft. Medio april 2025 waren er 25 overlastlocaties met gemiddeld 17 roekennesten.

Binnen de genoemde voorwaarde is het dus onmogelijk gebleken om effectief beheer uit te voeren. Dit blijkt niet goed voor het verminderen van overlast, waardoor mogelijk illegale acties tegen roeken worden ondernomen, en het blijkt niet goed voor de roeken, in het bijzonder voor de ontwikkeling van de grote kolonie bij het sportpark. Wij zouden dan ook graag de mogelijkheid willen hebben om het beheer te hervatten, zoals dat voor de huidige ontheffing gold. Een vergunning voor dergelijk beheer heeft de provincie immers aan de gemeente Groningen verleend. Deze gemeente mag nestbeginsels en nesten zonder een ei tot medio april wegnemen. Ons verzoek is dan ook om voorschrift 12 bulletpoint 7 te schrappen uit de ontheffing.

Verder verzoeken we bij honorering van de verzochte wijziging om een verlenging van de ontheffing, dus nu van een vergunning ex Omgevingswet tot en met 31 december 2031.

Met vriendelijke groeten,

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Stadskanaal

Bijlage bij verzoek om wijziging van de ontheffing met kenmerk 2021-091695

